

 KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

Premijera: 10. lipnja 2013

F.M. DOSTOJEVSKI

REDATELJ: DEJAN PROJKOVIKI

BRAĆA KARAMAZOVI

F.M. DOSTOJEVSKI

BRAĆA KARAMAZOVI

Premijera: 10. lipnja 2013 KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

10. VI 2013.

PRAIZVEDBA KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

BRAĆA KARAMAZOVI

F.M. DOSTOJEVSKI

Podjela uloga:

Fjodor Pavlovič Karamazov - Frane Perišin

Starac Zosima - Branimir Vidić Flika

Ivan Fjodorovič Karamazov - Trpimir Jurkić

Aleksej Fjodorovič Karamazov - Mijo Jurišić

Dmitrij Fjodorovič Karamazov - Vladimir Posavec Tušek

Smerdjakov - Edi Jertec

Nemarkantni gospodin, vrag - Frane Perišin

Rakitin, Istražitelj - Zdeslav Čotić

Grigorij Vasiljevič - Boris Matić

Pjotr Aleksandrovič Miusov - Hrvoje Sebastijan

Grušenjka - Glorija Šoletić

Katarina Ivanovna - Helena Kovačić

Hohlakova - Izmira Brautović

Liza - Mirej Stanić

Djevojački zbor „Amorete“, voditeljica: Maja Marušić

Redatelj: Dejan Projkovski

Dramatizacija: Andrej Hieng

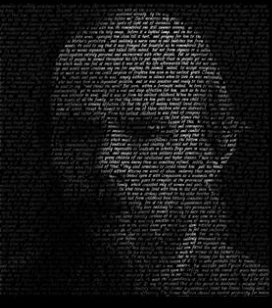
Scenograf: Vlado Gjoreski

Skladatelj: Goran Trajkoski

Kostimograf: Željko Nosić

Inspicijentica / šaptačica: Anita Bubalo

Fjodor Mihajlovič Dostojevski

Dostojevski je bio sin liječnika, pripadnika nižeg plemstva kojeg su ubili vlastiti kmetovi zbog okrutnosti i ponižavanja, dok mu je majka umrla u djetinjstvu. Budući pisac pohađa i završava vojno-inženjerijsko obrazovanje u Petrogradu, no rano odlučuje da će se posvetiti književničkom pozivu. Autor se kreće u društvu literata i dobrostojećih mecena i plemstva, ali izgleda da su njegova sramežljivost, počeci manifestacije živčanih poremećaja koji su kasnije dijagnosticirani kao epilepsija, kao i sklonost kršćanskom misticizmu doprinijeli da nije bio u potpunosti prihvaćen u liberalno-sekularnim krugovima.

Godine 1849. dolazi do policijske zabrane djelatnosti "Petraševaca", hapšenja članova, te sadističke farse što ju je izvela carska policija: Dostojevski i njegovi drugovi su u zoru izvedeni na iscenirano strijeljanje, pročitana im je smrtna presuda, i, dok su s povezima na očima očekivali plotun streljačkog stroja, došlo je "carsko pomilovanje" kojim su, tobože, pomilovani i osuđeni na sibirsku robiju i progonstvo. U biti, carski autoriteti nisu ni mislili strijeljati uhapšeničke, nego se radilo jedino o pokušaju slamanja i mrcvarenja nemoćnih ljudi. Na robiji Dostojevski proživljava teške dane, zdravlje mu se pogoršava, a snagu nalazi u revizitalizaciji kršćanske vjere, te prolazi ideološku preobrazbu (o kojoj postoje različita mišljenja).

Pisac je četiri godine robijao, a nakon toga je četiri godine prisilno služio kao običan vojnik u teškim uvjetima zabačenih krajeva azijske Rusije. Tu je i upoznao svoju prvu suprugu, tuberkuloznu i histeričnu udovicu, koja mu je kasnije poslužila kao prototip za niz ženskih likova u romanima.

Nakon povratka u Petrograd, Dostojevski objavljuje "Zapise iz mrtvog doma" (1860.-1862.), poludokumentarni opis vlastita robovanja. Dostojevski pred vjervnicima bježi u zapadnu Europu, na prvo od nekoliko putovanja. Tokom 1860-ih je u još nekoliko navrata posjetio Europu, ovaj puta s drugom ženom, Anom Snjitzkinom, koju je upoznao kao daktilografkinju pri stvaranju romana "Kockar", i koja mu je donijela porodični mir i sreću, postala majkom njegove djece, te ga odvikla od kockarske ovisnosti.

Godine 1864. Dostojevski objelodanjuje briljantne "Zapise iz podzemlja" - jedan od najintenzivnijih kratkih romana uopće. Dostojevski je razvio tehniku struje svijesti davno prije no što je postala popularna u anglo-američkom romanu 20. vijeka. Većina njegovih romana je smještena u tmurnu atmosferu velegradskog "podzemlja", središtena oko uzbudljivih događaja baštinjenih iz trivijalnog romana i crnih hronika (ubojstvo, ocoubojstvo, zločin, krađa, skandali razne vrste) i vrti se oko za čovječanstvo "prokletih pitanja": naravi zla, ljudske patnje, smrtnosti i besmrtnosti, postojanja i nepostojanja Boga, slobode i odgovornosti, sudbine Rusije i Zapada. Kako su primijetili neki kritičari, Dostojevski je bitno spiritualni autor, te je njegova karakterizacija čovjeka kao "srca u kojem se bore Bog i Sotona, a zalog je ljudski život" vjerovatno i adekvatan opis njegovog vlastitog stvaralaštva. Iako se nerijetko ističe pišćev uticaj na književnost psihoanalitičke inspiracije (što je ispravna tvrdnja), ne može se poreći da su glavna djela Dostojevskog utjelovljene metafizičke drame: tu je činjenicu sažeo francuski pisac Albares u tezi da je za Dostojevskog, u opreci prema golemoj većini ostalih romanopisaca, čovjek primarno ne biološko, socijalno, ekonomsko, psihološko, nego metafizičko biće.

U velike romane Dostojevskog obično se broje sljedeća djela: "Zločin i kazna" (1866.), "Idiot" (1868.), "Bjesovi"/"Demoni"/"Zli dusi" (1872.), "Mladić"/"Žutokljunac" (1875.), te posljednje, najopsežnije i najveće djelo, "Braća Karamazovi" (1881.)

Dostojevski je umro 1881., iznenada, nakon krvarenja uzrokovanog epileptičnim napadom. Život mu je u posljednjim godinama bio sreden, i može se reći da se oslobodio materijalne oskudice i nevolja koje su ga pratile veći dio života. Namjeravao je napisati ostatak "Braće Karamazova" (koji su zamišljeni kao dio trilogije ili čak tetralogije), no sudbina ga je omela u naumu. Fjodor Dostojevski pripada najužem krugu svjetskih vrhunskih pisaca, poput Dantea, Shakespearea, Tolstoja, Cervantesa, Prousta i još nekolicine autora.

Dejan Projkovski rođen je 6. kolovoza 1979. u Bitoli, Makedonija.

Diplomirao je na nacionalnoj akademiji u Sofiji, 2002. godine, gdje je i magistrirao kazališnu režiju. Radi kao izvanredni profesor režije i glume na fakultetu za audiovizualne umjetnosti ESRA - Pariz - Skopje - New York. Od 2010. godine radi kao umjetnički direktor Makedonskog Narodnog Teatra.

Režirao je velik broj predstava: "Hamlet", "Romeo i Julija", "Dantonova smrt", "Galeb", "Jonadab", "Kralj umire", "Opasne veze", "Pir malograđana", "Ženidba", "Begalka", "Crnila", "Tartif", "Gilgames"...

Njegove predstave osvajale su brojne nagrade; tri puta je osvojio nagradu za najbolju režiju i grand prix na nacionalnom festivalu u Makedoniji; sa svojim predstavama je osvojio više puta nagradu Zlatna maska na festivalu Ohridsko ljeto. Njegove predstave gostovale su u Njemačkoj, Srbiji, Bugarskoj, Turskoj, Italiji, Francuskoj, Engleskoj, Hrvatskoj, Poljskoj, Sloveniji, Rusiji...

Od 2011. predsjednik je međunarodne kazališne mreže interACT u koju su uključena kazališta i festivali iz više od 15 zemalja.

Dvije suštinske rečenice, vječite i nepromjenjive, ustrajno se ponavljaju u obliku dvaju fundamentalnih pitanja koja lebde nad svakim kazališnim činom, ukleto prolaznim. Prva je, zacijelo, Biti ili ne biti. A druga, zasigurno, Ima li Boga.

Nisu to, zapravo, pitanja. Niti su intimna samopropitivanja. Nisu, čak, ni unutarnji samogovor, stradalački krik dvojice neizlječivih osamljenika.

Dvije su to esencijalne teze, tamne alkemijske formule koje "sažimlju" iskustvo naše civilizacije, naš kolektivni pogled na svijet, naš stav o smrti, životu, patnji, ljubavnom zanosu - gotovo uvijek razornom i tragičnom...

U ova je dva sublimata, dva svemirska odsjaja, pristigla do nas tko-zna-kad-i-kako, pohranjena sveukupna genetika svjetlosti, smisla i besmisla, strašne kratkotrajnosti našega postojanja, našega vječitog sna o vječnosti, sve dubljeg i neizlječivijeg našeg straha od ništavila, osjećaja krivnje, ahasferskog lutanja nepoznatim zvjezdanim atlasom, ovozemnom kartom boli i melankolije...

Ova nas dva sudbinska pitanja, međutim, opominju i na posvemašnje odsuće onoga što je u nama živjelo nekoć, onoga daha što nam ga je Stvoritelj nekoć udijelio, te smo zarad njega, sretnici, još prije Ikara mogli letjeti i lebdjeti ne (samo) prostranstvima nebesnim, no i onim davno zaboravljenim predjelima svemirskih prapočetaka. Onostranim onim predjelima u kojima se susreće sve što je nekoć bilo i sve što će jednom biti, prostranstvima u kojima se, u zlaćanim dugama, sveudilj sljubljuju smisao, postojanje, astralna tišina i zvjezdani spokoj.

Dvije ove suštinske i svete poruke, što su ih odaslala dvojica autora čija imena u svekolikoj simfoniji čovječanstva i nisu toliko važna, ova dva testamentarna zapisa zapravo su poruke što su nam ih prenijela dvojica Božijih izaslanika, glasnika zagledanih u cjelokupno vrijeme ljudskog postojanja - od početka do kraja.

Ova su dva proroštva, kratka i naoko lakonski formulirana. Oni su građa od koje je sazdan naš život, naše postojanje i naš neprebol. U ova je dva pitanja zakatančena i razapeta naša sudbina: Biti ili ne biti. Ima li Boga ili ga nema.

Ovo su dva pitanja zaglavlje i epilog kratke povijesti ljudske nade, boli i vječitog ponavljanja destruktivne, samouništavajuće ljudske žudnje za nemogućim.

Obojica su glasnika ovih poruka ovdje, do nas. Nikad se, uostalom, od nas nisu ni udaljila. Tu su, ne bi li nas upozorila kako je naš opasni put u nepovrat, u naše konačno i posvemašnje iščeznuće - otvoren.

Vidimo li to mi? Slušamo li njihov onostrani glas? Vidimo li ta kleta vrata što vode u pustoš bez kraja? Danas i ovdje, u vremenu i prostoru u kojemu sudbinska pitanja Biti ili ne biti i Ima li Boga ostaju zanavijek bez pravog odgovora, ma kakav on bio.

Što nam preostaje?

Možda još samo ono što umiju tek djeca: da se uteknemo spokoju, da se uputimo tragom kazališne svjetlosti i vjerno slijedimo njezin utješni sjaj. Da vjerujemo kazalištu onako kako vjerujemo uspavankama koje pjevuše o kratkim ljubavnim povjesnicama. Ili da, možda, prosuzimo onom zatamljenom dječjom suzom, spasonosnom suzom koja će izmiti sve naše zloće, svo naše fatalno samoljublje, sve naše sablasne opsjene?

Braća Karamazovi nisu (samo) roman, (samo) književnost, (samo) ispovijest.

To je svojevridna polifonija sastavljena od neke daleke, strašno daleke bezvremenosti koja se posve tiho, nježno, posvema nevidljivo i tajno uvlači u naš sve strašniji mir, strah i nespokoj. Nadvija se nad našu sve beznadniju bezosjećajnost. Ali nas, možda, ta ista polifonija može i rasaniti, pomoći nam da utonemo u studenilo krstioničke vode, kako bi najposlije, makar i za posljednji put, tren prije nego bespovratno iščeznemo, u sebi probudili onu dječju nevinost, sunčevu svjetlost duše zagledane u daleku obalu.

Braća Karamazovi su predstava nade. U njoj se, zaštićeni i zatvoreni u sigurnost svog malog otoka - dubrovačkog Kazališta Marina Držića - silinom strasti i razuma, ali i posredovanjem silne Božje milosti, Njih četvorica muče i glože samo zarad jednoga: ne bi li se primakli onome za čim težimo svi mi. Naime, onom mističnom sjedinjenju sa svijetom, kojeg ćemo (možda) postići samo prihvaćanjem njegove ljepote. I blagosti.

Dubrovnik, svibnja 2013.

Dejan Projkovski, redatelj

(s makedonskog prevela Jelena Lužina)

K&B**F. M. DOSTOJEVSKI**

„Mnogo ima na zemlji nama nepoznatoga, ali umjesto toga nama je darovano tajno skriveno osjećanje naše žive povezanosti sa drugim svijetom, sa svijetom gornjim i višim, a i klice naših misli i osjećanja nisu ovdje, nego u drugim svjetovima. Eto zašto i suština stvari ne može da se sazna na zemlji. Bog je uzeo sjeme iz drugih svjetova i posijao ga na zemlji našoj i odgajio vrt svoj, i izniklo je sve što je moglo da nikne, ali ono što je izraslo živi i živo je samo preko osjećanja svoga dodira sa tajnim drugim svijetom; ako u tebi slabi ili se gubi to osjećanje, onda umire i ono što je odnjegovano u tebi. Tada ćeš prema životu postati ravnodušan i čak ćeš ga zamrziti.“

Pavle Nikolajevič Evdokim Legenda o Velikom Inkvizitoru

Budući da je, po Ivanu Karamazovu, harmonija nemoguća, on ide korak dalje u svome poricanju: on želi uništiti lik čovjeka u Bogu. Ako je utopijska Božja zamisao o čovjeku, onda je neminovno utopijska i misao o utjelovljenju i iskupljenju koje se na njoj zasniva.

Aljoša podsjeća svoga brata na „Onoga koji je Jedini bez grijeha, i na Njegovu Krv“. Ivan to dobro zna, „križ je strašan dokaz“; stoga on ovom dokazu i posvećuje svoju Legendu o Velikom inkvizitoru.

Osovina oko koje se vrti ova legenda jesu Kristova iskušenja iz evanđeoske priče i ta načela su uzdignuta do važnosti sistema. Osnovna postavka u građenju ovog sistema je razumijevanje čovjekove slobode. Postavlja se pitanje da li zamisao koju Bog ima o čovjeku odgovara realnosti.

Nebesko Carstvo nije za čovjeka, i da treba svu energiju upotrijebiti ovdje na zemlji. Tako sotonizam nije toliko načelo poricanja Apsoluta, koliko apsolutizacija ovoga svijeta, težnja k ovjekovječenju čovjeka mimo Boga, to je utvrđivanje lažne vjere i izvan Boga.

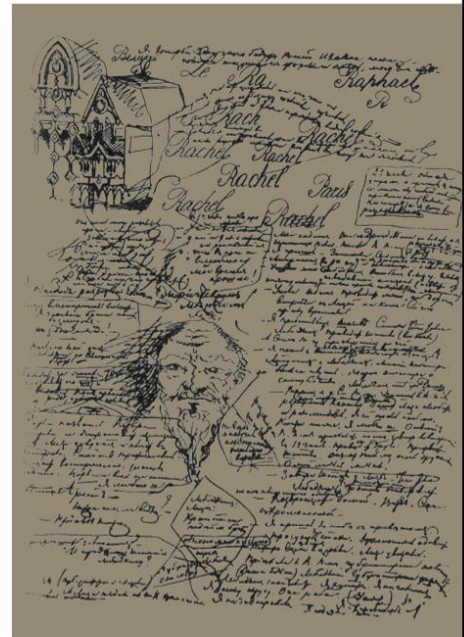
To je dijalektika čovjekove sudbine u zlu. U Legendi o Velikom Inkvizitoru, razaranje se produbljava, jer tu više ni Božja ljubav nije ljubav. Čovjek, lišen božanskog u sebi raščovječuje se, i u isto vrijeme Bog gubi svoju božanstvenost. Iskupljenje Kristovo postaje nestvarno; gubi se povezanost između Boga i čovjeka, a Kristova žrtva nema primjene. Bog dobija izgled čovjekove izmišljotine. Međutim brisanje Boga ima za posljedicu brisanje čovjeka, njegovo raščovječenje. Jer, ako Bog postoji, on je Otac, a čovjek, da bi postojao, može postojati samo kao Njegovo dijete.

Misli

- Kod realista se ne rađa vjera usljed čuda, nego čudo usljed vjere.
- Zaljubiti se ne znači i voljeti. Zaljubiti se čovjek može i mrzeći.
- Ne bi civilizacije bilo da nema Boga.
- Credo (verujem), ali ne znam u što.
- Ništa i nikada nije bilo za čovjeka i ljudsko društvo nepodnošljivije od slobode!
- Čak je i smrt čovjeku milija nego slobodan izbor u poznavanju dobra i zla? Nema ničeg primamljivijeg za čovjeka od slobode njegove savjesti, ali nema ničeg ni mučnijeg.
- Ljubav je učiteljica ali je treba znati steći, jer se ona teško stiče, skupo se plaća dugim radom i polagano, jer voljeti treba ne slučajno ili za trenutak nego zauvijek...
- Ne budite oholi. Na budite oholi pred malima, ne oholite se ni pred velikima. Ne mrzite ni one koji vas se odriču, koji vas sramote, koji vas hule i koji vas kleveteju. Ne mrzite ni ateiste, zloučitelje, materijaliste, ni rđave među njima, a dobre pogotovo ne, jer i među njima ima mnogo dobrih, naročito u naše vrijeme.
- Ljubav je strašna sila, od svih najjača, nema joj ravne na svijetu.
- Svi ideali svijeta ne vrijede suza jednog djeteta.
- Ako na svijetu postoji netko tko mi može pokazati da je Krist izvan Istine ili da stvarna Istina ustvari isključuje Krista, ja ću radije odabrati Kristovu stranu, na uštrb takvih istina.

Ljepota je strašna, jeziva stvar! Strašna je jer je nitko još nije dokučio niti će to ikada moći, zato što Bog stalno stavlja pred nas nove zagonetke. U ljepoti se susreću dvije obale i sve suprotnosti postoje usporedno. Ja nisam učen čovjek, brate, ali sam mnogo o ovome razmišljao. Zaista, tajnama nema kraja! Mnogo je u životu nepoznanica za čovjekova nejakta pleća. Riješavamo ih kako znamo i umijemo i opet smo na suhom. Ljepota! Nepodnošljiva mi je pomisao da čovjek plemenitog srca i uzvišenog uma, koji je krenuo u život za idealom Madone u srcu, završi u Sodomi. Još je strašnije što se čovjek kome je Sodoma u srcu, ne odriče lako ideala Madone i što u dubini duše može da izgara od istinske čežnje za ljepotom, kao u doba mladenačke naivnosti. Da, široko je ljudsko srce, preširoko. Volio bih da nije tako. Sam đavao zna šta sve to znači. Ono što je razumu mrsko i sramotno, često je srcu milo i drago. Ima li ljepote u Sodomi? Veruj mi, mnogim je ljudima Sodoma lijepa. Je si li znao za tu tajnu? Ono što me užasava je da ljepota nije samo zastrašujuća, već i puna tajni. Bog i đavao se tu bore, a bojno polje im je ljudsko srce. Ali, ljudsko srce hoće pričati samo o osobnom bolu. Slušaj, sada ću ti reći šta ono govori... (Dostojevski - „Braća Karamazovi“)

F.M. DOSTOJEVSKI
BRAĆA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVSKI

Goran Trajkoski jedan je od ponajboljih makedonskih skladatelja u kazalištu i na filmu. Radio je muziku za preko 50 predstava. Bio je vokalni interpretator, instrumentalist i skladatelj u rock grupama Anastasija, Pad Vizantije, Mizar. Njegovi albumi izdani su u više zemalja: Francuskoj, Grčkoj, Njemačkoj, Makedoniji... Sa grupom Anastasija napisao je muziku za jedan od najpoznatijih makedonskih filmova - "Prije kiše"; koji je dobio nagradu "Venecijanskog lava". S tom glazbom postigli su svjetsku slavu. Dobitnik je mnogih nagrada na kazališnim festivalima za svoju glazbu. Trenutno radi kao skladatelj u Makedonskom Narodnom Teatru.

Vlado Gjoreski (1958., Bitola) jedan je od najintrigantnijih makedonskih scenografa. Njegov "minimalistički", monokromatski tretman scenskog prostora, na kojemu je i zasnovana njegova poetika, silno je poticajan ne samo za redatelje, kojima osigurava nemjerljive prostore slobode, već i za glumce, koji ga suvereno nastanjuju, oživljuju i podređuju svojoj zaigranosti. Svaki je scenski prostor Vladio Gjoreskog provokativan bez ostatka naprosto zato jer redatelje i glumce potiče na živost i kretanje (u svim smjerovima), kojega pokreće i motivira ona inherentna, esencijalna, gotovo pa jungovska potraga za vlastitim "mjestom pod Suncem". Dakako, kazališno je Sunce neizbježan i nužan konstrukt. Ono je moćan scenografski znak koji se na pozornici postvaruje kao Svjetlost. Scenski dispozitivi Vladio Gjoreskog najčešće su utemeljeni upravo na ovoj dramatičnoj korelaciji Tame i Svjetlosti.

Gjoreski je diplomirao studij povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Skoplju i studij grafike na Ljubljanskom sveučilištu. Umjetnički je ravnatelj Grafičkog trijenala u Bitoli, jedne od najznačajnijih likovnih manifestacija koja je poodavno i uspješno nadrasla regionalne okvire, postavši respektabilnim europskim grafičkim događajem prvog reda.

Kao scenograf, Gjoreski je dosad surađivao sa svim makedonskim kazalištima. Svoju iznimno ekstenzivnu, no i iznimno dojmljivu teatrografiju svih je ovih godina gradio strpljivo, marljivo i nadasve darovito, dokazujući se vrhunskim postignućima.

Prof. d-r. Jelena Lužina, teatrolog

Željko Nosić

Rođen u Slavanskom Brodu, diplomirao na tehnološkom fakultetu u Zagrebu. Na istom i magistrirao. Kao kostimograf se okušao u svim formama- kazalište, film, televizija. Na televiziji surađivao u nacionalnim show programima - Sunce, Bravo, Studio 10, Porin, Dora ... Realizirao nekoliko igrano zabavnih serijala za djecu i mladež, nekoliko TV drama i filmova. Kao kazališni kostimograf, kostimirao oko 140 predstava - dječijih, drama, opera, opereta, musicala, klasičnih i suvremenih baleta, monodrama. Suradivao sa svim kazalištima u zemlji, djelomično u regiji. Filmom Libertas, romansirane biografije o našem Marinu, osvaja sve nagrade kritike i struke. Posljednji veliki filmski izazov bila je suradnja sa Lordanom Zafranovićem. U Kazalištu Marina Držića suradivao je kao kostimograf na predstavama „Carevo novo ruho“ i „Bastion“.

F. M. DOSTOJEVSKI
BRATA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVIKI

Frane Perišin: Radeći na ulozi Fjodora Pavloviča Karamazova, oca trojice, odnosno četvorice sinova, nekako spontano sam radio i neku vrstu inventure i sebe sama kao oca. Odrezano, amputirano roditeljstvo Fjodora Pavloviča jest ono što me zanimalo u radu na ovoj ulozi. Mislim da je ta problematika aktualna i u današnjem vremenu u kojem živimo.

Branimir Vidić Flika: Dostojevski je svjetski pisac. Karamazovi su veliko djelo. Netko je rekao da velike predstave nastaju u mukama. Naša predstava nije rađena u mukama. Karamazove nismo radili, mi smo ih živjeli. Hvala Dejane.

Trpimir Jurkić: Prije petnaest godina u splitskoj predstavi Karamazova, igrao sam Smerdjakova. Danas u Dubrovniku, igram Ivana. Što me još čeka ne znam. Ali slažem karamazovsku slagalicu u sebi. Ovaj put karamazovština na Ivanov način progovara : "Sve je dopušteno"! Ivan je, ipak, od svijeta najbliži svijetu i onome što živimo danas. Sve je dopušteno, ograničenja nema, Bože ne dolazi nam smetati! No, znam da perspektiva te Ivanove formule života završava u mraku ludila iz kojeg nema van.

Mijo Jurišić: Katarza. Proživjeti katarzu kao lik ili kao glumac koji igra neki lik vrlo je zahtjevno iskustvo. Koliko god se trudio i koliko god proces trajao vremena je malo. Aljoša Karamazov... čovjek koji nije tražio sebe u pozivu nego poziv u sebi. Teatar nam nudi živjeti i gledati Aljoše i upijati ono što nas uče. Beskrajnu nesebičnost, staviti druge ispred sebe, pomiriti nepomirljivo, izliječiti neizlječivo. Na našu veliku žalost teatar je još jedina preostala forma koja nam beskompromisno nudi svijet koji u današnje vrijeme umire. Dragi gledatelju, vrlo ću sebično govoriti o svom liku i poželjeti ti da osjетиš barem na trenutak Aljošu Karamazova u sebi. Sretno...

Vladimir Posavec Tušek: Ono što Vladimir misli u scenskom zatvoru a nikada nije rekao: Dao nam je ono što nije dao ni Anđelima. Mogućnost izbora! A mi se pitamo postoji li Bog uopće.

F. M. DOSTOJEVSKI
BRATA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIČA
DEJAN PROJKOVIKI

Edi Jertec: "U Svetom pismu je svejedno rečeno da ako imate i najmanje zrno vjere i kažete gori neka se svali u more, ona će se svaliti bez i najmanjeg oklijevanja."
Predstava nosi veliku poruku o Bogu, ljubavi i vjeri.

Zdeslav Čotić: Sjedim u loži za vrijeme proba i gledam svoje drage kolege u glumačkim i životnim kušnjama. I sad znam, sad sam sto posto siguran da ima Boga. On je u nama. Svima. To su za mene Karamazovi.

Boris Matić: "Vrata... vrata su bila otvorena", uporno tvrdi sluga Grigorije u svojoj želji obraniti istinu i svjedočiti vjeru onako kako on to doživljava, protiveći se tako svima onima koji bludniče nad onim što kršćanska uljudba drži kao vrijednost. A ja preporučam pogledati Karamazove i promisliti koja vrata otvaramo, a koja zatvaramo?! Treba li ih ostaviti otvorenima, ili zalupiti, ili lukavo nasloniti samo da brava škljocne a mi otpuhnemo misleći da smo sad sigurni, i hoće li nam sutra kad nam se duše probude u istini vrata biti otvorena ili zatvorena?!... Kazalište Marina Držića drži širom otvorena vrata, dobro došli.

Hrvoje Sebastijan: "Oprostite mi, ako vam se i ja činim sudionikom ove nedostojne anegdote!"

Glorija Šoletić: "Ljubite jedan drugoga oci. Ljubite Božji narod. U suprotnom nemamo razloga biti ovdje... Znajte da je svaki pojedinac među nama bez sumnje kriv za sve i svakoga na Zemlji, ne samo po istočnom grijehu, nego i svaki zasebno za sve ljude i svakog čovjeka na ovoj Zemlji... Svaki od vas mora biti dovoljno jak da ljubavlju osvoji čitav svijet i svojim suzama opere njegove grijehe. Neprestano narodu objašnjavajte Evandjelja... Ne budite potkupljivi... ne ljubite srebro i zlato niti ga posjedujte. Vjerujte i držite zastavu. Dižite je visoko."

F. M. DOSTOJEVSKI
BRATA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVIKI

Helena Kovačić: Vani pada kiša... Razmišljam što napisati o predstavi, liku, meni... Misli su mi razbacane, pokušavam ih složiti... Kao mala djevojčica sanjala sam da ću postati glumica... gledajući tatu na sceni htjela sam i ja biti dio nečeg velikog i moćnog... danas sa svoje 33 godine želja mi se ispunila... Desila mi se predstava u pravom smislu riječi... ono nešto veliko, nešto što te cijelu ispuni, što ti ne da spavati, što te budi ranim jutrom... Kraj se bliži i ne želim da prestane ovo osjećanje... Hvala Karamazovima što su u meni probudili novi život... Sunce je napokon izašlo...

Izmira Brautović: Postoji li grijeh? Naše ljudske djelatnosti određene su ustvojtstvom karaktera. Naše naslijeđe upravlja našim vladanjem. Naši nagoni mogu nas zarobiti. Ali na kraju mi sami odlučujemo o tome tko smo mi! Mi donosimo odluke o granicama upravo u najodlučnijim trenucima našega života! Mi znamo da imamo slobodu. Dobro bi bilo bojati se grijeha... tada nam je Bog bliži.

Mirej Stanić: Dejane P. pišem vam potajno od svijuju ... iako znam da to nije lijepo ali ne bi mogla izdržati a da vam ne kažem što se dogodilo na našem putovanju sa Braćom Karamazovima... putovanje do srca u srca i kroz srca, otkrivanje i razotkrivanje, ispitivanja i preispitivanja,... Nimalo lagan posao za slomljenu i nesigurnu dušu glumice, koja odgovor možda nije dobila ali je posložila krhotine i obojala ih drugačijom bojom onom punom ljubavi zbog koje vrijedi biti na sceni i pokušati izgovoriti rečenice velikog pisca. Hvala vam ili Fala... Ne znam kako ću vam sutra pogledati u oči kad ga pročitate, vjerovatno ću se zacrveniti i neću vas neko vrijeme uopće gledati... "Sve je dopušteno" riječi su velikog pisca, evo dopustila sam sebi i napisala vam pismo... Razotkrila vam svoju tajnu, ona je sad u vašim rukama... Doviđenja do ponovnog susreta... Liza, Mirej... P.S. Samo dodite, samo svakako dodite...

Inspicijentica / šaptačica Anita Bubalo:

Imati priliku raditi na ovakvom djelu, sa ovakvim ljudima je bogatstvo. Ovo iskustvo je preispitalo moj odnos prema Bogu i postojanju, osnažilo vjeru u ljubav i oprost, i dalo novu dimenziju nadi kako je moguće ovaj svijet učiniti boljim mjestom za život čovjeka, prvenstveno kao duhovnog bića, sa tjelesnim iskustvom. "Glavno da ne lažete sami sebe."

F. M. DOSTOJEVSKI
BRACA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIČA
DEJAN PROJKOVIKI

F. M. DOSTOJEVSKI
BRACA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVSKI

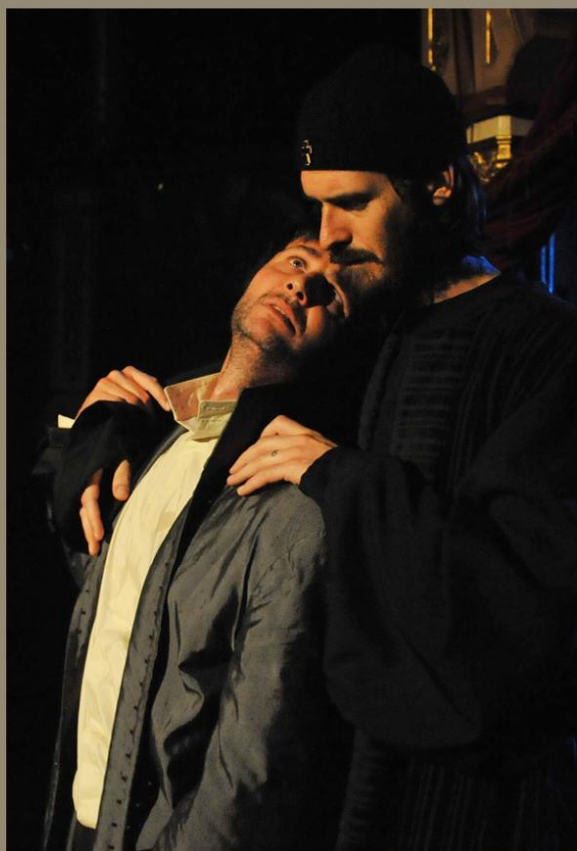
F. M. DOSTOJEVSKI
BRATA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVSKI

F. M. DOSTOJEVSKI
BRACA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA
DEJAN PROJKOVSKI

F. M. DOSTOJEVSKI
BRACA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽICA
DEJAN PROJKOVSKI

F. M. DOSTOJEVSKI
BRACA KARAMAZOVI
KAZALIŠTE MARINA DRŽIČA
DEJAN PROJKOVSKI

BRAĆA KARAMAZOVI

KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

Tehničko osoblje:

Baldo Dužević (voditelj stolarske radionice),
Jelka Grljević (voditeljica krojačke radionice),
Asim Arslanagić (majstor pozornice),
Mario Capursi (majstor tona),
Mišo Baričević (slikar i kipar),
Silvio Giron (majstor rasvjete),
Manuela Kavain (šminkerica)
Stela Đurović (rekviziterka),
Šemsa Mrčela (frizerica)
Stijepo Prčan (finalizator dekora),
Dragan Pantović (tehničar tona i rasvjete),
Milena Limov (garderobijerka),
Krešimir Ferizović i Borivoje Ljubojević (opsluživači pozornice)

nakladnik

Kazalište Marina Držića
za nakladnika
ravnateljica Jasna Jukić
urednik programske knjižice
Dejan Projkovski
fotografije
Željko Tutnjević
dizajn programske knjižice:
Vlado Gjoreski
Računalni dizajn i izrada
Pece Cacorovski
tisak:
ALFA-2 d.o.o.
naklada:
200 primjeraka

e-mail adresa: kmd@du.t-com.hr; web stranica: www.kazaliste-dubrovnik.hr; rezervacije karata: kmd.blagajna@gmail.com 020 / 321 – 088

Kazalište Marina Držića se zahvaljuje na potpori i suradnji osobama i ustanovama bez kojih ostvarenje ove zahtjevne produkcije ne bi bilo moguće

Miše Martinović
Sandra Rossetti Bazdan
Mirjana Žeravica
Barbara Hieng Samobor
Katarina Marinčić
Dubrovački muzeji – Pomorski muzej
Srpska pravoslavna Crkva Sv. Blagovještenja
Staklarska radionica Luka Obradović d.o.o.

*Ana's
Studio*

DUBROVNIK AIRPORT
ZRAČNA LUKA DUBROVNIK

KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

BRAĆA KARAMAZOVI

 KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA